

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Szerkesztési szállítás
külső szénutca Sikóház, 36. számmal.

Előfizetheti Kolozsvárt Stein János úr középüzei könyvkereskedésében, valamint a
szerkesztőségénél; vidékről minden postahivataltól. Előfizetési díj félévre 6 pf. évnegyedre 3 pf.

Hirdetések 10 p. kr. beiktatási bélyeg díj;
s minden négyhasábos egy sor után 4 p. kr.-nak Stein kö-
zépüzei kereskedésbe beküldése mellett kiadatnak.

ORSZÁGOS VÁSÁROK.

A ki lapjainkat figyelemmel olvassa, emlékezni fog egyik közlekedési (71) számunkban az iparkamara egy tárgyalására, mely a m.-vásárhelyi kereskedő-társulat azon előterjesztésére vonatkozott, miképp eszközöltessék az országos vásárok kevesbitése.

Az iparkamara e fontos ügyben a kellő óvatossággal járt el, vagyis mielőtt tüzetes tárgyaláshoz fogna, kötelezettnek nyilatkoztatta magát helyismereti adatok megszerzésére, s a m.-vásárhelyi tanács kihallgatására, a menyiben az előterjesztvény névszerint a vásárhelyi sokadalmak kevesbitését suggeti.

Felmerülén ezen kérdés a nyilvánosság előtt, kötelességünk ahhoz szólani.

Erdélyben, hol még a közlekedési vonalok éppen nincsenek illőleg tökéletesítve, s honnan a vasút még teljesleg hiányzik, éppen a gyakori s az ország sűrű pontjain felállított vásárok könnyítik egyedül a csereforgalmat, s ellenőrzik némileg a czélrendszert, melynek slendrian befolyása alatt nyög még most a tizenkilencedik század utó tizedeiben is e szerencsétlen kis tartomány.

Hogy a kereskedő társulatok érdekében állana a vásárok kevesbitése, az kérdésen kívüli; de a társulati egyetértés ellen éppen a concursus az, mi a vásárlók, s így az ország legnagyobb részének érdekeit garantírozhatja.

Ha piacainkon az idegenek concursusa a nép kizsákmányolását eredményezné, akkor ezen előterjesztést méltányolhatnók, ez azonban nem áll; s ezer alkalmunk volt meggyőződni, hogy éppen a vásárhelyi piaczen is, például a pestiektől a kész ruhát, a lengyelektől a vászonmüveket, a csehektől a porcellánt, üveget, a szebeniektől a gyertyát s hájszirt sat. sokkal jutányosabban vásárolhattuk be, mint a helybeliektől.

Ez tény, mit kétségbe nem vonhatni, s mit minden újabb sokadalom igazoland.

Senkinek sem áll inkább hatalmában, mint éppen a müparos és kereskedő rendnek, valamely város kebelében az idegenek concursusát paralisálni. A kereskedő vegyen illő perczentet, a müparos dolgozzék kellő olcsósággal, s bizonyos, hogy a vásárok pénzét ők fogják minden mások előtt elnyerni, miután nekik a fuvarbért nem kell számí-

niok, sem a vásárvámokat, így csakhamar a vásárok tolongó népessége tetemesen csökkenend.

Példa erre Kolozsvár. Itt az országos vásárok szinte csak a nyers termelés és lenyésztes productumaira szorítkoznak. Egy marosvásárhelyi hetivásárnál kisebbszertű itt a kereskedői szakmába eső idegen kiállítás, mert az itteni kereskedések s müparosok, olcsóságban már képesek az idegenekkel versenyezni, s e miatt az utóbbiak itt árulni nem tartják nyereményesnek.

Nem hirdetek különben Kolozsvárt is feltűnő jutányosságot, s Erdélyben az egy Brassó kereskedői piacát találtam legjutányosabbnak; de természetes, hogy minden kereskedő, ki rendszeresen szállít, s müparos, ki illőleg beruházott vállalatot kezel, a legkönynyebben kiállhatna a versenyt azon távol vidékekről jövő idegenekkel, kik vásárról vásárra tengelyen hordják áruikat, kitéve folytonos utiköltségnek; és mégis a bécsi vagy prágai ár felett árucikkjeiken nyerne annyit, hogy illő fényvel élhessenek.

A kik gyakran Bécsből posta után vásárlunk magunknak, bizonyosan örömet adnánk itt 10 perczent többlet, hogy a kelmék színében is válogathassunk, s olykor hitelünket is, mint ismeretese, igénybe vehessük; de ritka kereskedésben érhetjük el ezen számításunkat, s ez pedig utójára az itteni kereskedés bukását fogja eredményezni.

Ezen körülmény magyarázatát adja annak, ha sokan az országos vásárok concursusa ellen örömet ágítanak. — Annál nagyobb becsületére válik a kolozsvári iparkamarának, mely éppen kereskedőkből s müparosokból áll, hogy e kérdéssel nem hirtelenkedett, s futóérdeknek általános érdeket nem kívánt feláldozni.

Mig a sokadalmi forgalom által a kereskedői és müpari cikkek olcsóságában a természet vidék nyer; nyer egyszersmind a kereskedő és müparos is, a menyiben ilyenkor az élelmi cikkekkel olcsóbban vásárolhatja, és nyer az apró kereskedő, ki vásárról vásárra szokott járni, ki saját városában a nagyobb kereskedőkkel nem versenyezhet, de a falusi vásárok forgalma által szerzi a családjá fenntartására szükséges jövedelmet.

A vesztés ezen körökhöz egészen kívül esik: veszt a sűrű sokadalmazásokkal a közérkölesiség!

A nép előtt minden szomszédos sokadalom, egy busujárás, s a helytlakók előtt pedig éppen ünnep, mely alatt — vásáros faluhelyeket érve — mondhatni, az egész nép folytonosan mámoros, s legszorgosabb dologidőn is a mező pusztá munkásoktól.

— Tartsa meg az Isten Lajos királyt! viszonzá a német lovag lelkéből koczintva; — kivált ha ezután is úgy fizet, mint a háboru első éveiben fizetett, a mikor soha se maradt adós.

Bálint meg újból töltött.

— No még egyet fővezérünk, az erdélyi vajda egészségeért! mondá.

— Sokáig éljen Laczi, s adja az ég, hogy még holnap, az ígért városában éltelessen! kíváná Wolfhard. Szent Philemonra, kezdék felvidulni ettől a tüzes bortól. De mit gondolsz, Bálint? Késő idő van, tán tekintsin szét egy kissé a táborhelyen, aztán csak pihenünk le mi is.

Isten bizony jól mondod... De halld csak!... Minő hangok ezek? kérdé az ezeres kapitány, feszülten figyelve egy halk, női énekre mely alig kivehető lankisérlet mellett lágy ömlengéssel kelt, s terjedett szét a csöndes éjszakában.

A lovagra rendkívül élénken hatottak e hangok; fejét búsan lehorgasztotta, s egyszerre elveszté azon vidam lelkesülést, melyet az olasz bor kellemes mámorá és bajtársa ellenállhatlan biztatásai kezdének előidézni.

— Barátom... minő hangok ezek?... Szólj: minő fülemüle az, mely csokor táboraiba meri fészéket rakni? Halld csak... ah, mi szép dal! Wolfhard, ki legyen e dalos hölgy? — kérdé Ujlaki egészen elragadtatva. — Istenemre, úgy tetszik, mintha e dal már hallottam volna!

Wolfhard, kinek arca fájdalmas érzélgés szánandó kifejezést nyerte, mit se felelt, csak nagyot sohajtott, egyszerre mintegy neki busulva felragadt a nagy boros kobakot és fenéig ürité.

— Barátom, ne kívánd e nőt ismerni, — mondá aztán a szomorú tapasztalás jó indulatu tanácsának hangján. — Nem vagyok rossz akaród, különben megmutatnám őr neked, hogy vesztésd el csöndes álmaidat és ne lass ébren is egyebet magad előtt, mint egy vonzó, csábító, elragadó női alakot, melyhez ha közelítesz, tekintetével tesz semmivé, egy intésével sujt porba.

A magyar ezeres kapitány szemét száját eltátozta; midőn így hallá beszélni a német lovagot.

— Oh barátom! sohajtá ez bús fölgerjedéssel, — te ki fogsz engem nevelni, ha megvalloam neked, hogy én... hogy én, mióta láttam őt, beszélttem vele, mintha ördög varázsát gyujtotta volna fel képzeletemet, nincs egy józan gondolatom, szüntelen

A sokadalmak e morális kártékonyasága méltán vonhatja magára a közfigyelmet; de megszorítani a sokadalmazás jogát még sem lehet a nélkül, hogy a legfontosb érdekek hátrányára ne essék az.

Kifejezett nézeiteim a tisztés kereskedő osztály no vegye neheztelessel; ismerem a kereskedés terheit, igen a kockázatait: de a rendszer rossz, e rendszert kell változtatniok, s magokat képessé tenni, hogy illő olcsósággal árulhassanak. Hogyan lehetne ez, arról jövő cikkemben.

D. a. J. Kr. 1550
1857.

Lajos,

Isten s az apostoli sz. székek kegyelméből erdélyi püspök. cs. k. valóságos belső titkos tanácsos, egri főegyházi olvasó-kanonok, cs. k. tiszteletbeli udvari káplán, arany-éremkeresztos, a szent hit-tudomány tudora, s a t.

Székelyföldi kedves kath. hűveimnek üdvözlét és áldás az Urban!

(Vége.)

A kijelölt tanintézetek felállítására pénzérő szükségeltetik, és pedig:

1. a csik-somlyói középtanoda felső négy osztályának kellő javadalmazására mintegy évi 4240 p. forint.
2. az iskolatitói képezdésre mintegy évi 1290 pft;
3. a négy osztályu elemi iskolára mintegy évi 1200 pforint:

összesen tehát mintegy évi 6700 pengőforint, és így ennek biztosítására 134,000 pfrnyi tőke, az o végre szükséges épületek kiállítására megkívántató pénzért ide nem érve.

Ez bizonyára nagy összeg. Honnan fogjuk azt előszerezni? — A meglevő katolikus pénzalapok mostani kiadásait is alig képesek kellelőleg fedezni. Azokból czélunk előmozdítására segítséget nem reménylhetünk. Magunknak kell tehát tennünk, áldoznunk, ha boldogulni akarunk. Nincs más mód. Most nem tenni annyi volna, mint katolikus fiatalok és a nép vallásos nevelését s boldogulását évtizedekre elapolni. Igaz, a biztosítandó összeg nagy; de nagyobb és kihatóbb a cél, melyet elérni akarunk, melyet elérnünk kell, ha a nemzetet nem üres szóval, hanem tetiben boldognak ohajtjuk. Tudom, Krisztusban szeretett fiam! hogy a székely nép szegény; de tudom, és a nagyabecülésnek érzetével tapasztaltam

csak arról álmodozom ha megfoghatnám puha kezét, ha átölelhetném karcsu derekát, ha csókoltva érinthetném piciny ajkait!

— De hát fogd meg puha kezét, öleld át karcsu derekátis...

— Nem lehet, nem lehet! mondá Wolfhard fejét búsan, de oly búsan rázza, hogy Bálint bámulva látta át, miképp a becsületes kalandor ez alkalommal nem csak ábrándoz, hanem szenved is.

— Ej, a menykőbe is! csak nem valami földfeletti lény nyel van bajod?

— Hogyan nevezem őt: angyalnak-e vagy az ördög tündérczru leányának?

— Nevezd boszorkának vagy bárminek, de ily érzelegve csüggedezni nem hozzád illő. Hiszen így belőled megint a rajnap-parti félénk süheder lesz, a ki holdvilágos éjszakákban búspedve sohajtozott a lányka ablaka alatt, a helyett, hogy fényes nap-pal kereste volna társaságát élő szavakkal adni tudtára, értetni meg vele azt a forró, vonzó érzeményt, mely őt hozzá csábítja. Ha szereted, mond meg azt neki; ha nem szeret, ostromold szívét; ha makacs, hadd ott magának.

— Oh barátom, ha ismernéd e kis ördögöt, tudom jól, hogy nem beszélne így. Porba omlanál előtte, barátom, s Marsnak minden kegyppillantásért nem adnád egy nyájas mosolyát.

— Már hogy én! kérdé Bálint gúnyos mosollyal. Teringtét! téged ugyan megboszorkányozott. No ez ugyan derék, hogy foglyaink közt...

— Ő csak az én foglyom, — igazgató ki Wolfhard daczczal. Hozzá rajtam kívül senki so tarthat jogot.

— Vagy az ördögnek jut eszébe osztotni veled egy olasz nő felett, a ki bizonyosan csak olyan, mint a többi.

— Nem olyan, barátom, isten bizony nem olyan. Majd holnap tán elvezetlek sátráta...

— Csak azt sajnálom, hogy négy esztendő alatt, mióta itt élünk, oly kevés ragadt reám az olaszok hízog nyelvéből.

— Oh ez nem tesz semmit is. A signora beszél magyarul.

— Lehetséges-e! kiálta fel Bálint majdnem meghökkenve. Tehát egy signora, a ki magyarul is beszél! Oh így látom, kell őt azonnal... rögtön.

— Nem bánom: lásd őt, beszélj vele, mondá a német lovag. de igérd meg, hogy nem fogod elrontani kilátásait.

— Sőt egyedül a te érdekedben fogom felhasználni befo-

BÁLINTITT.

Történeti beszély,

Halmágyi Sándortól.

(Folytatás.)

— A pokolba izellen tréfiáddal tört ki a komor lovag boszusan. Komolyabb okom van nekem az első ostrom kudarcától tartani.

— De mi bánt hát?

— Csak képzeld! ka'onám közöl ma két sziléziai fiu előmbé állott és kijelentette, hogy ha két nap alatt pénzüket ki nem kapják, mind egy lábát elhagyják a sekete zászlot. Erre én annyira dühbe jöttem, hogy fordítam kopjám nyelét, s feleletül vagy kettőt jót huztam nyakuk közé. Hát az egyik megtartózkodott és megcsóválván dardáját, úgy hajította nekem, hogy, bizony mondom, hogy ha megtalált volna, a most Pilátusnál vacsoráznék.

— Teringetél!... no csak hogy meg nem talált. Es mit csináltál e vakmerő fickóval?

— Hű szolgám: Gottfried és Karl megragadták, s a következő perczben már szél fútt a talpa alatt.

— Hár volt érette. Bátor legény lehetett.

— Hja! ez nem megy másként. Ha büntetlen marad e tett, eddig a leggyávább leszurt volna. Most egy kissé meghökkenek; de, mondom neked, Bálint, ha az ostrom gyengén fog menni, embereim fellázadnak, s én leszek az első áldozat. Szent Philemonra, elment a kedvem az ilyen hadviselésről.

— Pedig csak most fog jöni a java; mert h'zem az egyet, hogy ha tovább is úgy emberkedtek, mint azt Gullinisl és Cernetonál tettétek, nem lesz nehéz betenni lábunkat Nápolyba. Lesz aztán nem csak fényes d'csőség, hanem tele erszény is.

— Már mégis jó lett volna, ha a király addig is...

— A nagy király egészségeért! vágott közbe az ezeres kapitány, fölemelve öblös kupáját.

*) Lásd Kolozsvári Közlöny 72-dik számát.

azt is, hogy a jó székelyek gyermekeik boldogulása, nemzetük fölvirulása tekintetéből utolsó fillérüket is örömmel feláldozni mindenkor készek voltak. S Isten, ki a benne bizót el nem hagyja, kinek szent nevében akarjuk tervezett műünket megkezdeni, hiszem, támasztand a jobb sorsuk sorában jölvőket, kik vallásuk és nemzetiségük emelésére az áldozatot nem kimérendik. Én részemről kedves fiam! ezennel ünnepélyes ígéretet teszek, hogy minden begyűlt tíz forint a tizenegyediket ráadandom, vagy is minden tíz ezer begyűlt forint egy ezeret, 120,000-re tizenkét ezeret, s így tovább.

Szózatok emelkedtek közöttetek, szeretett hveim! melyek ez irányban a legjobb eredményt reménylenem engedik. És az erdélyi cs. k. főméltósága Helytartó-Tanács, honnan áldozatkészleteknek gyámlolását kértém, azon kitűnő törekvésénél fogva, melylyel a tudományt és vallásos-erkölcsi műveltséget körötkben előmozdítani atyailag ohajtja, folyó évi Szentgyörgy hava 1-án ^{7499/1204} szám alatt a cs. k. kerületi hivatalokhoz kibocsátott körrendeletében törekvésünket nem csak helybenhagyja, hanem a cs. k. hivatalokat fel is szólítja, hogy az esperekkel és lelkeszeikkel, kikre az adományokat gyűjtő munkának vezetése és keresztülvitele bízatik, egyetértve, saját javatokra szolgáló önkéntes áldozatkészleteket gyámlolani igyekezzenek. Ezen helytartó-tanácsi kegyes kibocsátvány értelmében

1. oly helységekből, melyeknek lakossága tisztán katolikus, szabad a helységnek közjöveldelméből önkéntes ajánlatot tenni; mi iránt a községnek törvényes képviselői formaszertintli határozat által, mely megerősítés végett a cs. k. hivatalok útján a főm. Helytartó-Tanács elejébe terjesztendő, nyilatkozandnak;

2. oly helységekből, melyeknek lakossága vegyes vallású, szabad minden katolikus adózónak magát egynehány évre minden adóforintja után fizetendő néhány krajczárban ajánlott adakozásra kötelezni, csak hogy írásban nyilatkozzék, mennyit, hány évre és mily feltételek alatt adóforintja után évenként fizetni?

3. Hol a tisztán katolikus helységek az álladalmi kölcsönre aláírt összegeiket akarnak felajánlani, azt tenni a cs. k. járási hivatalok útján eszközözendő helytartó-tanácsi helybenhagyás mellett szabadságukban áll.

Egyes jölvőknél azon javakból, melyekkel Isten őket megáldotta, teendő ajánlatait hálás szívvel fogadjuk.

Krisztusban szeretett gyermekeim! ime az egyház és álladalom segédkezeit nyújtják felétek, hogy nemzetetek boldogságát előmozdítsák. Lelkesedjétek és lelkesítsétek egymást a szent ügyért. Tegyetek, mennyit tehettek örömmel és készségesen, mert magatoknak teszték azt. Kit Isten többel áldott meg, ne sajnáljon többet adakozni; ki kevésbé tehetős, emlékezzék meg, hogy az evangélium szerint a jó Isten a szegény asszonynak kész szívvel adott fillért is megáldotta. Pünkösztör ismét kedves körötkben akarok lenni Csik-Somlyán, hogy imáitokkal egyesítvén imámat Istennek szent oltára előtt, veletek együtt könyörögjek mennyi áldást, s ennek biztosabb leimadására a szeplőtlenül fogantatott boldogságos szent Szűztől édesanyjai pártfogást Istennek szent nevében tervezett munkánkra. Közöttetek munkálkodva tanácsot tartandok lelkeszeitekkel és a nép képviselőivel a végre, hogy a

tervezett tanodák ügye, mindnyájatok javára, minél szebb eredménnyel létre jöhessen.

Istennek áldása, és a mi Urunk Jézus Krisztusnak kegyelme legyen veletek és erősítsen meg benneteket minden jóban!

Kelt Pesten, Felséges Apostoli Fejedelmünk, és legkegyelmesebb Asszonyunknak testvérmagyarhonunkat boldogító körútja első napján, pünkösztör negyedikén, az üdvösség ezer nyolczszáz ötvenhetedik, püspökségünk ötödik évében.

Lajos, s. k.
püspök.

Ö Excellentiájának kegyes parancsára
Lőnhart Ferencz, s. k.
oldal melletti kanonok

A kolozsvári keresk. és iparkamara f. é. april 4-kén tartott r. közgyűlésének

JEGYZÖKÖNYVE.

(Hivatalos kivonatban.)

(Vége.)

A n-nyedi tanács azon kérdésére: miként kell pénzalapokat kimutatni az oly kereskedőknek, a kik üzletüket már régibb idő óta folytatják, s most tözsczimük jegyzökönyvre vételhetőségért a pénzalap újbol kimutatására vannak utasítva? válaszoltatott, hogy ily esetben az üzlet leltárolása okvetlenül szükséges, minthogy csak eként gyözödhethet meg, hogy az illető kereskedőnek valóban több követelése van mint tartozása. E mellett értesített a t. tanács azon elekröl is, a melyek szerint a kamara a pénzalapokat vizsgálni szokta.

Az erdélyi cs. kir. postaigazgatóság megküldé a kamarának is a hirlapok útján már közzé tett azon hirdetését, a melyben a postai küldemények pontosabb kézhezjuttatása érdekében a közönség felszólítatik, 1) hogy a postai küldeményeken a címzettnek vezeték neve mellé mindig oda teendő a keresztnév is, valamint polgári állása, s a ház száma, a melyben lakik; 2) hogy a kik a postahivatalal gyakoribb érintkezésben vannak, sziveskedjenek szállásaik változtatását, ha lehet, írásban jelenteni az illető hivatalnak.

A m. cs. kir. helytartóság szükséges tudás és közvétel végett értesíti a kamarát a m. kereskedelmi és belügyministeriumok közelebről kiadott azon határozatról, a mely által az árva-, töröz- és zolyommegyei házálók, tekintettel az e megyékben uralkodó inségre, megengedtetik, hogy a házálásról kelt cs. kir. nyiltparancs 16. és 17. §-ban kimondott megszorítások ellenére, árúkat mind a heli, mind az országos vásárokon álló bódékban, sátrakban vagy szekerekröl is árulhassák. E magas rendeletröl a kamarakerület kereskedői a szokott uton értesítettek. Többen a tagok közöl aggodalmukat fejezik ki, hogy e kedvezmény a mennyire méltányos a felső magyarországi megyék inséggel küzdő lakosságára, annyira káros a kisebb helységek s városok kereskedőire nézve. A házálók ugyanis vándor-életük mellett, s az által, hogy a gyárakkal egyenes összeköttetésben vannak, sokkal olcsóbb, bár néha nem jobb árúkkal képesek szolgálni a közönségnek, a mely főleg heti és országos

vásárok alkalmával teszi vásárlásait, s e szerint legyözhellen versenytársai a városi részletkereskedőknek, a kik a község terheit hordozzák, s ily rendszer mellett soha sem lesznek képesek kiemelkedni kisszerűségükből, s üzletüknek a kellő hitelszilárdságot megadni. A vándorkereskedők e kártékony hatása tapasztalható volt a házálási nyiltparancs keletkezése előtt mindazon helyeken, a hol szabad volt minden megszorítás nélkül fellépniök, s a m. kormány e nézethöl kiindulva bocsátá ki a házálási törvényt is. Ez aggodalomnak még bővebb tért nyit azon körülmény, hogy a szóban forgó m. rendelet igen alkalmas számos visszaélésekre nyújtani módot, miután azt nem csak a mondott megyék lakói, de minden házáló a maga részére fogja kizsákmányolhatni, a kellő ellenörködés igen bajos lévén. Az e tárgyban fölmerült hosszszas vita után végül a gyűlés elhatározá a cs. k. m. helytartóság előtt ez aggodalmát feltárni, s előadni azon legalázatosb meggyözödést, hogy bár mennyire ohajtja a szabad verseny elvét alkalmazva látni a kereskedelem és ipar terén, az erdélyi kereskedői osztály kifejlöhdhetésére bizonyos védelmet okvetlenül szükségesnek lát.

A vizsgálatra benyújtott pénzalapok közül elfogadtatott zilahi kereskedő Szark a János, és szamosújvári kereskedő Korbuly Lukács pénzalapja; ellenben V. M. és B. S. Sz.-Somlyóról, valamint D. L. Dézsröl a bizonyítványaikban talált hiányok kiegészítésére lönök utasítva.

FIGYELMEZTETÉSUL.

Elismert dolog világszerte, hogy valamint a kereskedelmi, müipari, úgy a gazdasági cikkek és érdekek forgalmának eszközslésére legelevenebb befolyással vagynak a hirlapi hirdetések.

Ha a gazda kiadó birtokát, eladó borát, gabonáját s általában nyers természetményeit vagy kiható üzérletet; a kereskedő forgalmi cikkkjeinek miavoltát, árjegyzékét; a müiparos készitményeit, lakását s készitményi árát; az ügyvéd vállalatait, idézéseit; a művész professioját; a nevelők, zenemesterek, szóval a társadalomban mindenki, ki saját szorgalmát vagy szellemét mások irányában has nosítani kívánja, nem mulatná el hirlapi hirdetések útján közudomásra juttatni s vállalatiról a közönséget folytonosan értesíteni, felvilágosítani; ez által míg saját érdekét emelné, a közönségnek is nagy kényelmet s a forgalomban sokkal nagyobb elevenséget szerezne.

A külföldi s még csak a testvér magyarhoni lapok is, minden napra temérdek hirdetését küldenek szét mellékleteikben, melyek élénk forgalomra s általában az ügykezelés körüli éberségre mutatnak: míg az erdélyi lapok, az egy hivatalos hirdetésekén kívül, egy héten át alig adnak lélivre tehető hirdetését, miután se a gazda, se a kereskedő, se a müiparos, se a honoratiorok rendje, azon fontos érdekét még nem vette figyelemre, melylyel a hirdetések vállalatokra hatni képesek.

Miután a szerkesztőség szives volt a közönség nagyobb kényelme végett a K. Közlöny hirdetései rovatának kezelését alólírottra áthízni: bátorodom a közönséget a hirdetések fontosságára figyelmeztetni, mint, ki magam is mint kereskedő, gyakran szoktam hirdetésekét tenni s így tapasztalatból tudom, hogy a nyilvánosáttétel min-

lyasomat, ha lesz. Én csak kíváncsi vagyok; nem érzelmeimnél fogva érdekel. Gyerünk tehát, míg el nem nyugszik

— Jó! de intelek, hogy veszélyes ám...

(Folyt. követték.)

Jegyzés. A mult számbeli tárcza 1-8. hasábj, 12-dik sora és a 2-ik hasábj 16-dik sorában „Konrad” helyett „Wolffhard” olvasandó.

TERMÉSZETRAJZI CZIKKEK.

Mutatvány Erdély t. r. ismertetésének bevezetéséből.

(Folytatás.)

Ezen öslények szerkezetéből s általános elterjedésükből tisztán kilálglik az akkori világtenger hőmérsékének a mostaninál nagyobb volta; de egyszersmind mindenütt egyformasága is; mivel a föld benső hősege a nap hatását egészen háttérbe szorítván, égövi különbségröl szó se lehetett. Hogy pedig e meleg Ocean gözalakban vízszint el nem illant, annak oka az akkori nagy mennyiségű szénasavgázzal telült légkörben keresendő, s annak a mostaninál nyomában fel is található. A föld felszínének ezen repedései azonban szünetlen megújultak, mivel vastagult kérgének hűlése, tehát egyszersmind összehúzódása által a benső üreg kibébedett, következésképpen a benne szorult izzó folyadék iszonyatos erővel rohant kifelé, s részint már ütközben megkeményedvén, alkotá ama hegyekké tornyosult eruptio-közeteket, melyeket most granit, porphy, basalt sat. nevezet alatt oly annyira jól ismerünk. Epp ezen kirohanások emeltek néha egész ülepzetet szédelgő magasságra, mit Délamerika nyugorú plateau-iban oly világosan lehet felismerni.

Ily úton annyira hűlhete e gömb szat méhe, hogy a nagyon megvastagodott szilárd külreteg felszínére több hatályt nem gyakorolhatott. Tehát előálltak a napsugarak által osztályozott különböző égaljak, s a méla hold halvány fénye először csillámlhatta az Ocean földsarki jégükrében, a honnan e jégkéreg felmerültével minden élet örökre kihalt.

Igy tartott ezen reactio a föld végtelen myriád éves törté-

nelmén át, s tart e mai napon is. Így változtak rendre a száraz föld oázai a vizelem egyenlítő ereje által réteges képletké, melyeknek a kövületek általi osztályozására a természetbuvárnak az öslénytan segélyével oly szép mezejé nyilt. Ily úton cseréltek fel a száraz föld és a Ocean külalakjokat számtalanszor egymással, hogy örökös tusájoknak eredményeit újra meg újra fejlemészthessék. De ezen vég nélküli harcnak és elem-működésnek nyomai s emlékei az öslény leltáraiban mégis hiven megörizvék, hogy azokból mint hieroglyphokból az utókor a föld egész történelmét lassanként kibetűzhesse, s halomra döntse ama rajongók álteleleit, kik tisztán néptani vagy vulkáni mérész elméleteknek hódolva, át nem láthaták, hogy az egymást szünetlen felváltó elemi-működésnek egy retentő hosszú s bonyodalmas, de egyszersmind folytonos sora kívántatott meg arra, hogy a föld minden lakóival együtt lassanként oda fejlődhessek, hol az mostan áll. „Ugyanis, a mindenség végtelen üre a benne bolygó nagy világok képződési idejével mindig tökélyes összhangzatban volt: valamint amaz csak milliárd mértföldekkel, ugy ezt is milliárd évekkal mérhetni meg.”

Ezen szakadatlanul működő különféle okokat, melyeknek nagy részét jörendin még homály fedi, itt mind elő nem sorolhatjuk, hanem mindenkit azon eredmények megismerésére utalunk, melyeket a földtan buvárát az újabb időkben felfedezni szerencsés volt. Ezek szerint egy általános özönvízről, mely koronként megújultna, kiirtandó minden földi lényt annak színeröl, hogy ennek helyébe egy egészen új szerves világot teremtsen—többé szó se lehet. Ellenkezőleg számtalan tényből észszerüleg következtethetni, hogy mindazon átalakulások, melyeken a földet megkeresztül ment, mérhetlen idöszakokban csak lassanként történtek, s ennek jelenlegi egyenletlen felszínét is csak úgy lehet tekinteni, mint évek myriádjain át egymással szünetlen küzdő geologiai működések ösletét. Ugyanis fel van számítva, hogy például: a Missisippi azon 14,000 angol négyszög mértföldnyi uszadék területet, melylyel torkolatánál bír, mindamellett, hogy azt évenként 4,000 millió köblábnyi lerakodással neveli, csak 70,000 év lefolyása alatt tudá előteremteni; — továbbá: hogy a mostani viszonyokhoz mérve egy közép vastagságú kőszéntelep képzésére másfél millió évnél több kívántatott, — s mi oknál lettek volna az örökös földi természet fejlődésének koronként különbözők, s a mostaniktól eltérők? Merészen állithat-

juk tehát földünk felületének minden következő perczbeni változó alakulását, s minthogy a jelent megelőző minden más változás csak is átmenetileg történt, tehát egy általános forradalmi jelleggel körzött ösvilág soha se létezhetett; sőt az egész mostani életműzetet csak egy szakadallan fejlődési rendszer végeredményének tekinthetn, melyben koronként egyes fajok és nemek ki-kihaltak ugyan, de azokat mindig olyanok helyettesíték, melyek szervezete a föld megváltozott physical alkatának koronként megfelelt. Ezeken kívül pedig szünetlen új s tökélyesebb lények fejlődtek ki, de nem lánczolatképp egymáshoz kapcsolottan, hanem függetlenül egymás mellé rendezve.

Igy éltek a gránitok korszakában egészen a kőszénképződésig, a halakat kivéve csak gerincszelvény állatok, s épp azért nevezzük ezen első — csakis kopótyú-lélekzésre alkalmas ösüdszakot, az akkori legtokélebbes szerkezetű lények után, a halak fénykorának. Ellenben a porphyrok idejében a nagy Ocean által lerakodott második képződményt, midőn a körleg roppant mennyiségű szénasavtól a széntelepek képződése által már megtisztulva a tödő által lehelhető volt, az akkor élt óriás gyíkokról, — a száraznak és víznek ezen egyedül uralgó páncélos aristocratiájáról — hullók fénykorának. Ez időszakban az Ocean a szárazföld eddigi insular-jellegét már continental képletté körvonaloza, míg a harmadrendű s áradási képződmények alkalmával, a basaltok és vulkánok korszaka kifejté rendre az emlősök fénykorát. Az állat és növényvilág történelméből meglepőleg felülük, hogy minden geologiai korszakban egymástól független előképzőkre (prototypus) ismerünk, melyek végre az évek millióin át a mostani Fauna és Flóra végtelen fajaira feloszlatlak. Ily modorban állott elő függetlenül ez utolsó geologiai korszakban a teremtés remek művének a mostani zárköve az ember is. De hogy nemek eredete hány milliádokra rug vissza, az bizonytalan, kétségkívül számtalan évezred tölt el csak addig is, míg például: az amerikai ősréngetekben tanázó vadon fia oda fejlődhetett, hogy kiképezhesse egynevezett antediluvialis architecturáját, melynek romjai ma már részint uszadék földdel, részint pedig az Ocean hullámaival borítvak, s melynek emléke e bennszülött őscsaládoknak még hitregéből is végképp elenyészett.

(Folytatjuk.)

den vállalatban mennyire visszafizeti a reá tett csekély költséget. Egy tíz-tizenkét soros egyszeri hirdetés, a helyegilletéssel együtt, nem kerülve többé egy ezüst forintnál, csodálkozni lehet, hogy nem igyekeznek Erdély minden magyar városainak polgárai, műparosai, birtokosai oly kevés számú magyar lapunk hirdetési rovatát nagy tömegben igénybe venni.

Alóírt Kolozsvár legnagyobb utcájában tartván könyvkereskedésemet, a hirdetési megbízásokra is a leghozzáférhetőbb helyen, a K. Közlöny főlapja és hirdetési körül minden megbízást elfogadni regtől estig mindig készen állok a kezelés pontosságáról kezkeskedem, mi célra már minden szabályos intézkedést megtettem.

Megbízásokat személyesen és posta útján is, a 10 pkr bélyegdíj (minden egyszeri hirdetés után) és minden négy hasábos egy sorra 4 pkr beküldése mellett, elfogadni s kihirdetéseket gyorsan eszközölni készen állok.

Czél szerűnek véltem az összes hazai közönséget a nyilvánosítás ezen oly czél szerű terének felhasználására figyelmeztetni.

STEIN JÁNOS, könyvkereskedő.

Torda. Máj. 1-én Szent György napja a helybeli casinóra nézve is a költőzködés unalmas óráit hozta el. Nem lévén kezdettől fogva tulajdon háza, az úgy nevezett boldog időben a város környékén termékeny szállást, hol a megye és városi tanács szomszédjaiban mintegy központja volt a municipalis eszméknek, a tisztújítási, követválasztási fontos kérdéseknek. Valóban ekkor fénykorát is élte! Más idők s körülmények által be megszokott fészkeből kiszorult, s mintegy hat évtől egy vendégfogadó termébe vonult, — mely ugyan nem a Biasinéhoz, de itt minden ember annak nevezi — hol nehéz viszonyai között is létét legalább megtartotta. A felül irt nap ismét egy válságos korszakot hozott el. Minthogy Tordán főképp a rossz építési módor miatt kevés a haszonbérbe adható, bár valamennyire kényelmes szállás, arról kellett gondoskodni, hogy az ég alatt maradjon. Egyezés történt tehát a város és casino között, hogy azon helyiség, mely közönségesen színháznak hivatik, adassék át több időre a casinónak haszonbérbe. Sok lévén természetesen az igazítandó egy oly épületben, mely kezdetben is csak rögtönzött volt, várni kell, míg célhoz juthat, s addig egy szerény félre vonulással pihenni utazása és hurczolkodása fáradságait. De remélni lehet, hogy legalább egy pár hét alatt a legérezhetőbb hiány pótolva lesz, s beköltözhetik azon helyre, melyet a kör néhány lelkesbéje minden áron fentartani és megszépíteni kívánnak. Sokat tartunk arra, hogy egy akkora közönségben, mint mink vagyunk, legyen egy-két társulat, mely az értelmiség terén, annyit is, bár mint az, hadd, s az irodalom iránti részvétele egyesek akaratát vagy tehetségihiányát pótolja. Nem is annyira az akaratban van itt a hiány mint abban, a miről a zsebében pénzért várják a urinak a yén muzsikusk mondotta: „Hadd el uram, mert magamról tudom, milyen bajos, mikor az ember akar, s nem lehet.“

A mi az itteni tagosítást illeti, melyre a birtokosok hirtelapít is fel valónak hívja, ez nálunk éppen oly nagy fa, mint a mily nagy a tordai nagy mező. Nagy fejszéknek kell annak lenni, mely ezt valamikor levágja. Az érdeke mindig gonosz portéka, de leggonoszabb a rosszult értett érdeke; s nálunk ez a főbaj.

Történnék belfelverések is. Ebben az évben már jöttök törték fel. Milyen a családás? Azt gondolná az ember, hogy valami kitanult s lopásban megvénült tolvajok teszik csupán az ekkora merényletet, s hát mikor likra kerül vagy két madár, kisül, hogy két ártatlan asztalosinas. Történnék zsebvagások is, mint a közelebb mult új-tordai vásárkor, de azt gondolom, hogy a mi itt történik, az megesik másutt is, s épp azért a hírlapot efével nem terheltem.

Ennél ritkábban történik ilyen. Tudniillik, midőn e napokban a város egy polizei-wedrig épületét rontatná, a bolthajtás két szegletéről nagycsomó pénz omlott ki, többnyire 17 és 18 századbeli, legtöbb az 1-ső Leopold 3 és 6 krosa, márvása, volt még horgas is. — VI-d. Károly pénze, arany is, Mária Terezia és II. d. József huszasa sat. Omlott ám másnap a város dorgása a nép, s némelynek jól fizetődött a napszám.

Vajjon mindenütt oly drága-e ez, mint nálunk? Itt most is, mind a mellett, hogy egy véka törökbuza 45 kr. a napszám, ételen és italon kívül, 1 vfrt. Mi lehet ebből egyéb a gazdaságra nézt, mint bukás?! Meglehet, emeli ezt az alagútis, mely a tordai akna számára már készül, a szükséges tér kisajátítatván. Ugy beszélük, hogy három év alatt el kell annak készülni. Az életrevalóbbak már is számítgatnak telkeikkel, hova az kirüg, mely Új-tordának sok élénkséget és hasznót hozand. Meglehet, a napszám árát emelte az is, hogy a tavasz nagyon hirtelen fejlődött; — meglehet, tett valamit az is, hogy itt a sorozás éppen akkor folyamatban volt.

Minden évben merül itt fel valami római ritkaság. Így pl. az új malomárókban találtatott egy szép kármín-

verességű agyagmécse, az eddigieknél csinosabb mű, — római füző, s valószínűleg fog és fülvájók szaruból; bámulás, annyira épek, az egy fényt kivéve, mintha valami fésűs kezéből most került volna ki. Örvendeni lehet, hogy oly kezekbe kerültek, honnan a kolozsvári muzeumba jutandnak.

Éppen mára viradólóg volt alkalmunk hallani az ifju barnazenének játszását. Meg kell vallani, jól esik egy kissé aetheticusabb zenétől ébresztetni fel, mint a régi bikabögéshez hasonlító trombita-lármától.

FALVI.

KOLOZSVÁRI NAPLÓ.

M. Ujfalvi Sándor ur, e köztiszteltetű hazánkfia, ki az erdélyi muzeum részére is 5,000 pfrint hagyományt ajánlott fel, városunkból elutazott, utja egyszer Pestre viendő, az ottani híres orvosokhoz, betegeskedő szeretet neje érdekében, honnan a nyerendő utasítás szerint folytatandja tovább útját, vagy marad ottan neje üdüléseig. Érdemes hazánkfia, ki már öreg vadász, a pesti Vadászlapnak nagy örömet viend, a mennyiben a vadászati műszavakat összegyűjtve viszi magával, s részint a még szerkesztendőket a nyelvészeknek ajánlani fogja.

Folyó évi júliustól kezdve irodalmunk egy szakkal fog gazdagodni. Ez gyakorlati irányú törvény-tudományi heti folyóirat lesz így czim alatt: „Törvénykezési lapok“, szerkeszteti fogja Császár Ferencz.

Hornyánszki Viktor a „Protestans évkönyvek“ kiadója engedélyt nyert egy protestans hetilap kiadására.

Ö Felső-é k legmagasb körűjának programja csak annyiban változott, a mennyiben a Budapesteni tartózkodás meghosszabbított. Május 23-dikán fog történni a legmagasb elindulás Budáról, s a visszatérés Magyarországról Bécsbe július 10-n.

A fenséges főherczegnőnek, Ö cs. k. Felső-é k fenséges gyermekeinek hogylétéről az újabb tudósítás kedvezőbben hangzanak.

Ö cs. k. Ap. Felső-é k budai magyar nyugdíjintézetnek, az 1850. évben kapott kincstári előlegről fönmaradt kétezer forintnyi hátralékot legkegyelmesebben elengedni méltóztatott.

Metternich herczegnék egy még 12 év előtt írott munkája jelent meg így czim alatt: „Aphoristicus megjegyzések a magyarországi állapotról 1844 év végén.“

A bécsi gazdasági s erdőszeti kiállításra a magyarországi kiállítók közül a következők részesültek kitüntetésben. Nem hízalt marháért arany érmet nyert cs. k. főherczeg Albrecht 2 finge, a mosonyi uradalomból tartozó Óváról beküldött svájcz mindkét főraca-hoz tartozó példányokért. B. Sina Simon Gödöllőről küldött hollandi, flandriai és holsteini igaz fajta állatokért; b. Sina János morvai s mürzhali Sz. Miklósról beküldött állataiért; kis ezüst érmet: hg Eszterházy Pál kapuvári magyar bikáért; kis bronz érmet: hg Eszterházy Pál kapuvári magyar marháért. Ezen kívül nagy ezüst érmet nyert hízalt marháért b. Sina János, Sz. Miklósról küldött svájcz, mürzhali, erdélyi s magyarországi fajta marháért; ugyancsak hízalt erdélyi és magyar fajta marháért kis ezüst érmet nyert Braun János Pozsonyból.

Olmutzból majus 13-dikáról írják: „A legmagasb kegyelmi tény következtében az itteni kazamatákból az összes politikai foglyok, száma huszonegyen kibocsáttak.“

A génuai vaspályán két gyermek, a kik a vonat feléjük repülni láttak, rendkívüli lélekjelenléttel gyorsan a földre lapultak, s hagyták, hogy 60 szekérből álló vonat fölöttük elrohogjon. Semmi bajuk se lett.

Napoleon herczeg közelebből Berlinben épp azon szobákban szállott, a melyekben nagybátyja, I. Napoleon lakott 1806.

Gothából írja a „Magdeburger Zeitung“, hogy Hohenlohe herczegnő, Lauchert festőhez férjhez ment: „A herczegnő jelenlegi férjétől a festészetből órákat vévén, kölcsönös hajlam fejlődött ki közöttük. De a társadalmi rangfokozat miatt akadályok merültek fel, melyeket több éven át nem győzhetek le. Nem annyira a vagyoni viszonyok, mert a herczegnő nem tartozik a gazdagabb örökösök közé, mint inkább a herczegnő cath. valláson lévő rokonai teltek ellenelvéseket, amár a herczegnő szülői nem élnek és nagykoru. Névszerint Ratibor hg, valószínűleg mint a család feje, tagadta meg beléegyezését. De ez végre engedékenységre bírattott Koburg-Gothai hg által, de épp az egybekelés reggelén Rómából még egy távirati sürgöny érkezett, mely tiltakozást tartalmazott. A menyasszony fivére volt, pápai kamarás Hohenlohe herczeg, a ki mindent elkövetett, hogy ez egybekelés megakadályoztassa. De az elszánt nővér nem hajlott a tiltakozásra, s még az nap végbement az egybekelés. A herczegnő szeretetreméltó szabadelvűségével általán minden szívet megnyeri.“

A francia tudós társaság üléseinek egyikében Guerin-Mineville ur egy csomó, hét láb magasságu buzaszórát mutatott be, melyek mindegyikén több jeles kalász volt. Ezen szép buza-faj ő szemről termelt, melyek egy egyiptomi sírban találtak, s évezredek óta el voltak zárva a külső levegő befolyásától. 1849-ben elvetve, gyönyörűen kikelték és felnőttek, s 1200 magot adtak, minek következtében Dronillard ur többszörös összehasonlító kísérleteket tett Franciaország déli részein, közepén és Bretagneban E kísérletek 1850-ben komoly színt öltöttek, a mennyiben nagyban fogtak hozzá; mindekkorig rendszeren folytatták azokat és az eredmények hivatalos úton vannak kimutatva. A szántóföld egyik felét ezen egyiptomi búzával, a másik felét pedig közönséges búzával vetették be: az első 60 magot adott, a második 15-öt, míg a közönséges termést 7—8 magra lehet lenni. Szemenként és sorban vetve, az egyiptomi búza 556 magot adott. A kísérletek most mind nagyobb kiterjedést nyernek, s azt állítják, hogy a morlax-i járásban jelenleg legalább 1000 kilogr. ilyen búza van vetve.

Rendelete

a belügyminiszteriumnak s a hadseregi főparancsnokságnak ápril 27-én 1857-ről, a lötenyésztes emelésére kitűzött állam-lövenyenydíjak tárgyában.

Érvényes Alsó s Felső-Ausztria, Salzburg, Tirol, Stájerország, Karinthia, Krain, Tengerpartvidék Triesttel, Magyar, Horvát s Törökország, a Vajdaság a Bánáttal, Cseh-, Morvaország, Szilécia, Galiczia, Krakkó, Bukovina s Erdély koronaországokra nézve.

Mintán Ö cs. k. Ap. Felső-é k Milanoból jan. 27. 1857-ről kelt legfelsőbb határozatánál fogva, a császári állambani lötenyésztes emelésé végett az évenkénti lövenyenyek tartását elvileg helyeselni, s három évi időre, a lovak gyorsasága, kitartása s erejének megpróbálására számított államdíjakat évenként megajánlani méltóztatott, a lövenyenyekre kitűzött államdíjak közelebbi meghatározásai, az említett 3 évi időszakra ezenel tudomásra juttatnak.

I. Általános határozatok.

1. §. A lötenyésztes emelésére kitűzött lövenyenyi államdíjakérti versenyzés, s azok kiosztása a következő §-ban kitűzött versenyeken történnek.

2. §. Versenyhelyekül jelöltenek ki: Bécs, Alsó- s Felső-Ausztria, Salzburg, Tirol, Stíría, Karinthia, Krain s a Tengerpartvidék számára Triesttel; Pest, Magyar- Horvát- s Törökország, s a Szerb-Vajdaság számára a Bánáttal;

Pardubicz Cseh, Morvaország, s Szilécia számára; Lemberg, Galiczia, s Bukovina számára; Kolozsvár Erdély számára.

3. §. Az állam-lövenyenydíjakérti versenyzésnek Bécsben május második felében, Pesten június első felében (Medárd-vásárkor), Pardubiczban october elején, Lembergben június végén, Kolozsvárt július végén (a lovasár idejében) kell történnie.

4. §. Az állam-lövenyenydíjakérti versenyzésre minden évben határozottan kijelölt napok, a bejelentések véghatáridőit, az azok, valamint a betételek s bánatpénzek átvételére kijelölt organumok sat. mindegyike versenyhelyet illetőleg, minden évben közzé fognak léteitni.

5. §. Az alább mellékelt szabályzat meghatározza az állam-lövenyenydíjakérti versenyzésnél követendő szabályokat, s kijelöli az azok létesítésére s az azok fölötti örökösre hivatott közeleket.

6. §. Állam-lövenyenydíjakérti versenyzésre csöddörök és kanczák bocsáttatnak.

7. §. Minden állam-lövenyenydíjnal, melyért angol s keleti származású lovak versenyeznek, a telivér-keleti lovak tíz, s a keleti származású lovak öt fontnyi súly-könnyebbítést nyernek.

8. §. Telivér-keletieknek azon lovak tekintetnek, mikről kimutattatik, hogy az első vagy második vagy legfőbb a harmadik szüle, mind apai, mind anyai ágon keletről hozott be, s a származásban semmi más vér hevegyülése sem történt.

9. §. Keleti származású lovakkal tekintetnek, mikről kimutattatik, hogy vagy az első, vagy a második, vagy legfőbb a harmadik szüle, apai vagy anyai ágon, keletről hozott be.

10. §. Kanczák minden állam-lövenyenydíjnal három fontnyi súly-könnyebbítést nyernek.

11. §. Egy első osztályú állam-lövenyenydíjérti versenyzésnél egy ily díj megnyerője 4 font, két ily díj megnyerője 6, három vagy több ily díj megnyerője pedig 8 fonttal több súlyt hord.

12. §. Egy második osztályú állam-lövenyenydíjérti versenyzésnél egy első- vagy második-osztályú államdíj megnyerője 4-, két ily díj 6-, három vagy több ily díj pedig 8 fonttal több súlyt hord.

13. §. Egy állam-lövenyenydíj nyerője ezenfölül minden betétel s bánatpénznek felét kapja, a másik felét a második ló kapja.

14. §. A súlyegység a bécsi font. A távolsági egység az angol mértföld, azaz 848 bécsi fontnyi öl.

II. Különös határozatok.

15. §. A bécsi lövenyenyhely számára:

I. Első osztályú államdíj 1000 darab cs. k. ausztriai arany, bármely országbeli 4 éves és idősebb lovak számára 3 1/2 mértföld, 250 frt p. p. betétel, 125 frt p. p. bánatpénz; azonban csak 70 frt p. p. bánatpénz, ha a bejelentés a lövenyeny előtt egy hónappal történik.

Súly 4 éves lovakra nézve 105-, 5 évesekre nézve 111, 6 évesekre s idősebbekre nézve 114 font. Az ausztriai monarchiában született minden lóra nézve 5 fonttal kevesebb.

II. Másod osztályú államdíj 600 darab cs. k. ausztriai arany, minden az ausztriai monarchiában született s fölnevelt lovak számára, 2 1/2 mértföld, 150 frt p. p. betétel, 75 frt p. p. bánatpénz; azonban csak 30 frt p. p. bánatpénz, ha a bejelentés a lövenyeny előtt egy hónappal történik. Súly 3 évesekre nézve 90, 4 évesekre 110, 5 évesekre 116, 6 éves és idősebb lovakra nézve 120 font. Minden az ausztriai monarchián kívül nemzelt lovak, azaz oly csikók, melyek az anyahasban hoztak a belföldre, 3 fonttal többet.

16. §. A pesti versenyhely számára:

I. Első osztályú államdíj 1000 darab cs. kir. ausztriai arany, bármely országbeli 4 éves és idősebb lovak számára 3 1/2 mértföld, 250 frt p. p. betétel, 125 frt p. p. bánatpénz; azonban csak 70 frt p. p. bánatpénz, ha a bejelentés a lövenyeny előtt egy hónappal történik.

Súly 4 éves lovakra nézve 105, 5 évesekre nézve 111, 6 évesekre s idősebbekre nézve 114 font. Az ausztriai monarchiában született minden lóra nézve 5 fonttal kevesebb.

II. Másod osztályú államdíj 600 darab cs. k. ausztriai arany, minden az ausztriai monarchiában született s fölnevelt lovak számára, 2 1/2 mértföld, 150 frt p. p. betétel, 75 frt p. p. bánatpénz; azonban csak 30 frt p. p. bánatpénz, ha a bejelentés a lövenyeny előtt egy hónappal történik. Súly 3 évesekre nézve 90, 4 évesekre 100, 5 évesekre 116, 6 éves és idősebb lovakra nézve 120 font. Minden az ausztriai monarchián kívül nemzelt lovak, azaz oly csikók, melyek az anyahasban hoztak a belföldre, 3 fonttal több.

17. §. A pardubiczi versenyhely számára:

I. Első osztályú államdíj 1000 darab cs. kir. ausztriai arany, bármely országbeli 4 éves és idősebb ló számára 4 mértföld, 250 frt p. p. betétel, 125 frt p. p. bánatpénz; azonban csak 70 frt p. p. bánatpénz, ha a bejelentés a lövenyeny előtt egy hónappal történik.

Súly 4 éves lovakra nézve 105, 5 évesekre nézve 111, 6 évesekre s idősebbekre nézve 114 font. Az ausztriai monarchiában született minden lóra nézve 5 fonttal kevesebb.

II. Másod osztályú államdíj 600 darab cs. k. ausztriai arany, minden az ausztriai monarchiában született s fölnevelt lovak számára, 3 mértföld, 150 frt p. p. betétel, 75 frt p. p. bánatpénz; azonban csak 30 frt p. p. bánatpénz, ha a bejelentés a lövenyeny előtt egy hónappal történik. Súly 3 évesekre nézve 90, 4 évesekre 105, 5 évesekre 110, 6 éves és idősebb lovakra nézve 112

font. Minden az ausztriai monarchián kívül nemzett lovakra, azaz oly csikókra, melyek az anyahasban hozzatnak a helföldre, 3 fonttal több.

18. §. A lemergi versenyhely számára: I. osztályú államdij 500 darab cs. kir. ausztriai arany, 4 éves és idősebb lovak számára, 3 1/2 mérföld, 200 pft. betétel, 100 pft. bánatpénz; azonban csak 50 ft. bánatpénz, ha a bejelentés a löverseny előtt egy hónappal történik. Súly 4 éves lovakra nézve 105, 5 évesekre 111, 6 évesekre s idősebbekre 114 font. Minden, az Ausztriában született lovakra nézve 5 fonttal kevesebb.

II. osztályú államdij 300 darab cs. k. ausztriai arany minden Galiczia, Krakó, vagy Bukovinában született s nevelt ló számára, 2 1/2 mérföld, 100 pft. betétel, 50 pft. bánatpénz; azonban csak 25 pft. bánatpénz, ha a bejelentés a verseny előtt egy hónappal történik.

Súly 3 éves lovakra nézve 90, 4 évesekre 105, 5 évesekre 111, 6 évesekre s idősebbekre 114 font. Minden, Galiczián, Krakón, s Bukovinán kívül nemzett lovakra, azaz, az anya hasában azon koronaországokba behozott csikókra 3 fonttal több.

III. 150 darab cs. kir. ausztriai aranyból álló államdij, kizárólag 4 éves és idősebb telivér-keleti s keleti származású, (8 s 99 §§.) minden országbeli lovak számára, 2 1/2 mérföld, 50 pft. betétel, 25 pft. bánatpénz. Súly 4 évesekre nézve 105, 5 évesekre s idősebbekre nézve 114 font. Minden az ausztriai monarchiában született s nevelt telivér-keleti lóra 5 fonttal kevesebb.

19. §. A kolozsvári versenyhelyre nézve: I. osztályú államdij 500 darab cs. k. ausztriai arany, 4 éves és idősebb lovak számára, 3 1/2 mérföld, 200 pft. betétel, 100 pft. bánatpénz; azonban csak 50 ft. bánatpénz, ha a bejelentés a löverseny előtt egy hónappal történik. Súly 4 éves lovakra nézve 105, 5 évesekre 111, 6 évesekre s idősebbekre 115 font. Minden, az ausztriai monarchiában született lovakra nézve 5 fonttal kevesebbet.

II. osztályú államdij 300 darab cs. k. ausztriai arany minden Erdélyben született s nevelt ló számára 2 1/2 mérföld, 100 pft. bevétel, 50 pft. bánatpénz; azonban csak 25 pft. bánatpénz, ha a bejelentés a verseny előtt egy hónappal történik.

Súly 3 éves lovakra nézve 90, 4 évesekre 105, 5 évesekre 111, 6 évesekre s idősebbekre 114 font. Minden, Erdélyországban kívül nemzett lovakra, azaz, az anya hasában Erdélybe bevitt csikókra 3 fonttal több.

Br. Bach, s. k.

Teuchert, s. k. aln.

KÜLFÖLD.

Anglia. London maj. 7-én. Az ujonnan alakult parlament elkezdé pályáját. A trónbeszéd felolvasása után a felső ház széteszött, de 5 órakor megint összegyűlt. Campbell lord jelenti, hogy egy választmány kinevezését indítványozza a választás-feliratot. Malmesbury sajnálatát fejezve ki Derby távolléte miatt reményli, hogy a felirat felett nem lesznek véleménykülönbségek midőn egyszersmind sajnálja, hogy a kormány által életbeléptetni kívánt rendszabályok sorozata oly silány. A Persiavali békét illetőleg szónok reméli, hogy a kormány legközelebről értesítendi a házat a Sir James Outram csapatai, s a persa hadsereg közti ellenségeskedések megszűntéről. A chinai hadjárat elleni nyilatkozatokban magát s vele az ellenzék azzal menti, hogy ők kötelességszerűen tettek eleget. Clarin cardé marquis a hadügy-minister figyelmét azon névtelen megtámadásokra fordítja, melyek a chinai expedíció parancsnokát kinevezett Ashburnham tábornokot érdeklik, reméli, hogy a kormány megvédeni emberét. Ily fondor megtámadások el-

len, ellenesetben ily állomásra senki sem sovárgand. Panmure lord (hadminister) örül, hogy alkalma van e tárgynak nyilatkozni. Haborús nélkül kimondja, hogy Ashburnham megtámadói azt érintvén, mi a brit katona előtt legdrágább: személyes bátorságát; nem méltók, hogy mint tisztek a brit hadseregben szolgáljanak. Ezen előzmények után a választásfelirat jóváhagyott.

— A Morn Adversiter jó forrásból állítja, hogy az udvar eddigelé nincs értesítve Constantin herceg látogatási szándokáról, az udvar sem hívta őt.

— A parlament ülései folyamatban vagynak; tárgyalásai főként a chinai expedíció körül forognak.

Franciaország. A legyrendőri törvényszék kimondá itéletét az Action titkos társulat ügyében. Pillette, Ledru Rollin egykori biztosa, kita társulat főnökének állitnak, tizenöt havi fogságra s 1000 fr. bírságra, Martineau építész, egy jó családból való fiatal egy évi fogság s 500 fr. bírságra, Vivén és Bully tíz havi fogság s 500 fr. bírságra, Clement és Reginer tíz havi fogság s 100 fr. bírságra ítéltettek. Négy egyén szabadon bocsátott.

Feltűnt Párizsban azon szívélyesség, melylyel Constantin nagyherceg Villam arina a szárd követ irányában viseltetett; többi közt ezt mondá neki: nem vagyunk eléggé képesek meghálálni azt, mit Victor Emanuel király atyánkért tön, s mindkét családunk már most egyet tesz.

Május 11-én. A császár, császárné és Constantin nagyherceg Fontaineblauba utaztak: az orosz herceg 29-én Wigt szigetre utazik, s 31-én Calaisba érkeznek.

Az Ind. Belge szerint Walewski grófhöz megérkezett a swaitzi szövetségtanácsnak azon jegyzéke, melyben az a francia kormány panaszaira válaszolva, a neuchateli ügyre vonatkozó okiratok közzétételére mentő okul a Swaitzban fennálló intézményeket hozzáfel, s azt, miképp úgy volt meggyőződve, hogy ez ügy már befejeztetett. Kijelenti, hogy Swaitz semmi Poroszthontól jövő új ellenjavaslatot el nem fogad.

Olaszország. A spezziai orosz hajó-állomásra nézve a „Gaz. Milan.” ezt írja: úgy látszik igen hajlandó a turini kabinet, Oroszország kívánatait teljesíteni, — azért, hogy ez La-Spezzia öbölben egy kis tengeri erő tartson. Ebben Oroszország és Szardínia jövődöbeli tengeri szövetségét láthatni, mely az olasz érdekeknek nagyon sokat használhat.

E hírrel szemben érdekes tudnunk, hogy Ausztria e pillanatban jelentékeny munkálatokat tétet velencei terjesztésénél. Polában két sorhajót, egy fregattot, néhány brigget s két hajót építenek. Nagyon el vannak foglalva, hogy ágyunaszádokat is építsenek francia mintára. Az ausztriai tengeri erő az Adrián nem sokára 400 ágyuból s 12,000 matrózból vagy tengeri katonából álland. Ez a montenegrói eseményekkel (van-e kapcsolatban) fenyegetése Törökország ellen vagy Ausztria az Adriából tengert akar csinálni? A jövő mutatja meg, hogy mi gondolata van Ausztriának.

— Az „Ind. belge” szerint a pápa, több főpap és hivatalnok kíséretében, utazni készül az egyházi állam tartományába, utja két-három hónapig tartand, sőt némelyek szerint Milanoig és Velenczéig is ki fog terjedni. E tervhez új reményeket fűznek reformok behozatala iránt.

— Antonelli bíbornok ápril. 24-én meglátogatta az özvegy orosz czárnét, megvívén annak a sz. atya üdvözlését. A czárné azt jelenté ki, hogy minélelőbb ohajtana ő Szentiségénél tisztelkedni; mire a bíbornok azt felelé, miként ő felsége tetszése szerint meghatározhatja az időt, miután a sz. atya minden időben örömmel kész szolgálatára. A czárné látogatása a vaticánban ápr. 25-kén nagy pompával ment végbe.

U J P O S T A r m s t a d t m a j . 1 2 . A z i t t e n i u d v a r h o z s z . P é t e r - v á r r o l k ü l d ö t t s ü r g ö n y s z e r i n t , a c s á s z á r n é t e g n a p s z e r e n - c s é s e n f i a t s z ü l t .

A dán-német kérdés új stadiumba lépett: Kopenhágából költ távirati sürgöny szerint a dán kabinet válasza a német nagyhatalmakhoz f. hó 13-án elindult. A ministerialis „Dresdner Journal” szerint a nagyhatalmak követelik a dán kormánytól, hogy az alkotmány-kérdésben a német szövetségi jog útját szigorúan kövesse, mit ha Dánország tovább is vonakodnék tenni, a német nagyhatalmak tudni fogják őt erre kényszeríteni is, hogy t. i. az öszalkotmány a holsteini és lauenburgi rendek elé terjesztessék vizsgálás végett. Napoleon L. ide is befurja magát közbenjárónak.

— Párisból maj. 7-én távirják: „Napoleon herceg Salles tábornok, Bertrand ezredes, Ferry parancsnok s Pisani kíséretökben ma reggel Berlinbe elutazott: a herceg ezzel viszonzni kívánja Fridrich Wilhelm porosz hercegnek párisi látogatását. Máj. 20-ig viszont Párisban leendő Napoleon hg. érdekében házassági alkudozások vannak folyamatban; a herceg arájául egy német hercegnőt emlegetnek. Van Németországban elég ily eladó hercegnő. Jut is, marad is.

— Napoleon herceg maj. 14-kén Berlinből Drezdába érkezett. A koronahg. fogadta az indóháznál s királyi asztal Pillnitzen. Több napig marad a szász királyi udvarnál s ha házassodni akar, herceghölgyről is van immár gondoskodva; a hírlapok részéről.

Napoleon herceg alig hogy kapja a fekete sasrendet a porosz királytól, már is azt távirják Párisból, hogy a porosz herceg a becsület-legio nagykeresztjét kapja a francia császártól.

— Konstantin nagyherceg nem fogja Londont meglátogatni, — a londoni köztánács nem is akarja őt egy nagyherceget megillető ünnepélyességgel fogadni. Az orosz nagy vendég szemlélődő utjának végét Spitheadban egy nagy hajóhad szemle fogja képezni.

— Hongkongból apr. 30-án kelt távirati sürgöny jelenti: „Angliából és Madrasból már is érkeztek csapatok és gőzösök, de újabb hadi munkálatok még nem voltak. Hongkong és Macas között nagy a kereskedési mozgás; a mandarinok törekednek gátolni a közlekedést. Yeh tetemes adót vetett ki különböző helységekre.

Sajtóhíra. Mult szám 294 lap, második hasáb, 7 sor. Naty helyet olv. Daily, s harmad. hasáb. 26 sor rectificálta hely. olv. ratificálta.

Bécsi bűrzen. Május 16-dikán. Magyar urbéri pap. 804/6. Nemzeti kölesön 847/6. Arany pénz 77/6. Ezüst 47/6.

Tulajdonos és felelős szerkesztő: BERDE ÁRON.

H I R D E T É S E K .

Hivatalos hirdetések kivonatban.

Az erdélyi országos cs. k. pénzügyigazgatóság f. é. május 9-ől 11,250 sz. a. irodai járulok Gaiser Albertet irodai tisztnek nevezte az erdélyi pénzügyvédségnél.

Az erdélyi cs. k. Helytartóság f. é. május 2-kán kihirdeti, hogy a bécsi cs. k. polYTECHNICUM-ban az erdélyi születésű ifjakra nézve három tanulói hely van elnyerendő évenkénti 200 eft. segély-pénzzel; a kik ezt elnyerni óhajtják, adják be oda szabályszerű kérelmeiket f. é. június 15-éig.

A kolozsvár-megyei cs. k. törv. szék f. é. ápril 30-ól 3194 sz. a. tudatja, hogy a báró Kemény István csödtörvényhez tartozó magy. gyerő-monostori rész-jószágot és csonkai rész-erdőt a Pattantyus Mária kérelmire, f. é. június 30-án és július 31-kén az ottani irodában d. e. 9-kor közérverésen eladják.

A szebeni cs. k. járás bíróság f. é. ápril. 24-ől 2535 sz. a. felhívja Dobai Adamot, ellene, ügyvéd Morscher által, szebeni szabó Czikéli Mihálynak ruha áraban tartozó 118 eft 7 kr. és járuléka iránt indított kereset védelmire. Targyalási hatánap f. é. június 6-a d. e. 10-kor. Részire kirendelt ügyvéd Lehrman Márton.

A kolozsvár-megyei cs. k. törv. szék f. é. máj. 7-ől 4150 sz. a. felhívja gróf Miksa Benedeket, az Kárpál Mihálynak tartozó 2600 ft. váltóbeli adósság 3 nap alatti lefizetésire. Részire kirendelt ügyvéd Gróisz Ferdinánd.

A brassó megyei cs. k. törv. szék f. é. máj. 6-ól 2548 sz. a. felhívja kézdi-vásárhe-

lyi Nagy Andrást, ellene, ügyvéd Trauschensfeld által, brassai kereskedő Reményik és fiának tartozó 91 ft 47 kr. tőke és járuléka 3 nap alatti megfizetésire. Részire kirendelt ügyvéd Jakó Ferencz.

Nem hivatalos.

(185)

Optikai mű-mutatvány.

Alulirt szerencsés leendő napokban megérkezték a nagyérdemű közönségnek a párisi műkiállításban 1-ső rendű arany-éremmel nyert műszerkészítő által, előadását ajánlani, melyre a nagyérdemű közönségnek partolását annál inkább is fölkelni bátorodik, miután mutatványának részletei oly érdekesek, hogy legnagyobb meggyőződéssel van a nagyérdemű közönség tökéletes megelégedése felől.

M Heinrich.

(186)

LENTNERFÉLE — TYUKSZEM — tapaszt kapható Wolff J. gyógyszer-tárában Kolozsvárt és Wolff G. gyógyszer-tárában Tordan. 3 darab 12 kr. p. — 12 darab utasítással 42 kr. p. p.

(187)

Egy ujonnan készült hat mutató ORGONA s egy kisebb 2 mutatós, melyet egyik szobából a másikba lehet költöztetni cladó. Bövebben értesülhetni Kolozsvárt dr. Patáki házában alulirt eladónál, ki minden efféle munkákat is készséggel elvállal.

Könnert József.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda nyomdájában.

Rheumatismus fájdalmak.

A Goldberger-féle galvan-villanyos rheumatismus-lánczok több esetekben, erős rheumatismus fájdalmak gyógyításánál, igen hathatósaknak bizonyultak be, mit én ezennel örömet bizonyítok. Salzburg

Späth József, med. chirurg.

Rheumatismus baj.

Ezennel bizonyítom, hogy a Goldberger-féle rheumatismus-lánczok, nálam egy avult rheumatismus baj ellen használva fényes eredményt szűltek. Eleinte károm a fájdalom miatt alig tudtam fölemelni, és most miután a lánczot használtam, minden fájdalomtól ment vagyok, mit ezennel, mint igazságot, a nyilvánosságnak átadok.

Frankfurt a. M.

Ungern-Sterbergi R. báró.

Köszvény és rheumatismus.

Alólirt hitelesen bizonyítom, hogy a nekem vizsgálat végett átadott Goldberger-féle galvan-villanyos rheumatismus-lánczok semmi egészségre ártalmat nem tartalmaznak, sőt minden betegség-esetekben az edény- és idegrendszernek, különösen pedig köszvény és rheumatismus ellen, hol tudomás szerint a villany-galvanismus hathatósan van elismerve, az előirt használat-módon kitűnő hasznot szereznek.

Bamberg.

Dr. Botzner,

bajor kir. orvos tanácsos és törvényszéki orvos.

Egyetlen bizományos Kolozsvárt: Wolf J. gyógyszerész, valamint: Abrudbányán: Ferenczi Mihály. Beszterczén: Kelp Frigyes és társa, ugy színte: Ditrich Sámuel. Szászváron: Spech Gusztáv, gyógyszerész. Csernoviczban: Schnirch Ignác és Zachariásievicz T. Deván: Büchler Elek. Erzsébetvárosban: Schmidt Andr. Gurahumoran: Laiser K. Szebenben: Zöhrer Ferencz. Karolyfejevárt: Megay M. Brassóban: Stenner F. és Hoffmann J. Lugo: Arnold J. és Schiessler Ant. M. Vasárhelyen: Fogarasi Demeter. Medgyesen: Orendi F. J. Szász Sebesen: Weissörtel Fr. F. Szász Régen: Melas Ed. F. gyógyszerész. Sadagura: Grabowicz Elek, gyógyszer. Sereth: Ripka F. Szamosújváron: Placintár Gratián. Székely Udvarhelyen: Kauncz A. F. gyógyszerész. Thordan: Wélics Gy. és Wolf Gy. gyógyszerészek. Tokaj: Ilayduk József. Ungváron: Pollák Lipót és fia.

Mai számunkhoz egy ív melléklet van csatolva.